

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 48/18
U Luxembourgju 17. travnja 2018.

Presuda u predmetu C-441/17
Komisija/Poljska (Beloveška šuma)

Djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja koje Poljska poduzima u pogledu područja Natura 2000 Puszcza Białowiecka krše pravo Unije

Provedba tih djelatnosti u biti dovodi do nestanka dijela tog područja

Komisija je 2007., u skladu s Direktivom o staništima¹, odobrila određivanje područja Natura 2000 Puszcza Białowiecka, koje obuhvaća, među ostalim, tri šumska okruga, Białowieża, Browsk i Hajnówka, kao „područje od značaja za Zajednicu” zbog prisutnosti prirodnih staništa i staništa određenih životinjskih i ptičjih vrsta koje uživaju prioritetnu zaštitu. To je područje ujedno i „posebno zaštićeno područje” ptica, određeno u skladu s Direktivom o pticama². Prema Komisijinu mišljenju, područje Natura 2000 Puszcza Białowiecka jedna je od najbolje očuvanih prirodnih šuma u Europi, koju obilježavaju velike količine starog drveća, osobito stogodišnjeg, i mrtvog drva.

Zbog neprestanog širenja smrekina pisara³, poljski ministar okoliša dopustio je 2016. da se u razdoblju 2012. – 2021. gotovo utrostruči iskorištavanje drva samo u šumskom okrugu Białowieża odnosno da se provode djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja, poput sanitarnih sječa, djelatnosti pošumljavanja i sječa radi pomlađivanja u zonama u kojima je dotad bila zabranjena svaka intervencija. Glavni ravnatelj Uprave za državne šume donio je zatim 2017. Odluku br. 51 „o uklanjanju drveća koje je napao smrekin pisar i izvlačenju drveća koje predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti i zaštiti od požara u svim starosnim skupinama šumskih sastojina [...]” u šumskim okruzima Białowieża, Browsk i Hajnówka. Tako je u tim trima šumskim okruzima, na površini od 34 000 hektara, započelo uklanjanje suhog drveća i onog koje je napao smrekin pisar, dok se područje Natura 2000 Puszcza Białowiecka prostire na 63 147 hektara.

Smatrajući da poljska tijela nisu utvrdila da te djelatnosti šumskog gospodarenja neće negativno utjecati na cjelovitost područja Natura 2000 Puszcza Białowiecka, Komisija je 20. srpnja 2017. podnijela tužbu Sudu radi utvrđenja da Poljska nije ispunila svoje obveze koje proizlaze na temelju Direktive o staništima i one o pticama⁴.

U danas donesenoj presudi **Sud utvrđuje da Poljska nije ispunila svoje obveze** koje proizlaze iz tih direktiva.

Sud najprije podsjeća da je Direktivom o staništima državama članicama naložen niz posebnih obveza i postupaka kako bi se osiguralo održavanje ili, prema potrebi, povrat u povoljno stanje očuvanosti prirodnih staništa i vrsta divlje faune i flore od interesa Europske unije radi postizanja

¹ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL 1992., L 206, str. 7.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 2., str. 14.), kako je posljednje izmijenjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. (SL 2013., L 158, str. 193.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 27., str. 143.)

² Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL 2010., L 20, str. 7.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 32., str. 128. i ispravak SL 2015., L 75, str. 20.), kako je izmijenjena Direktivom 2013/17

³ Riječ je o nametničkoj vrsti kukca kornjaša koji ponajprije napada smreke.

⁴ Komisija je također od Suda zatražila da do donošenja presude o meritumu Poljskoj naloži da, osim u slučaju prijetnje javnoj sigurnosti, obustavi djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja u određenim staništima i šumskim sastojinama, uključujući uklanjanje mrtvih stogodišnjih smreka i rušenje stabala u okviru povećanja sječive drvne mase na području Puszcza Białowiecka. Komisija je taj zahtjev dopunila prijedlogom da se naloži i plaćanje novčane kazne za slučaj nepoštovanja naloženih činidbi. Sud je rješenjem od 20. studenoga 2017. usvojio taj zahtjev (vidjeti [PM br. 122/17](#)).

općenitijeg cilja – jamčenja visoke razine zaštite okoliša u pogledu područja zaštićenih tom direktivom. Zato se odobrenje plana ili projekta može izdati samo ako su na dan donošenja odluke kojom se odobrava provedba projekta nadležna tijela sigurna da on nema trajne štetne učinke na cjelovitost dotičnog područja. Međutim, Sud je u ovom slučaju utvrdio da, s obzirom na to da nisu raspolagala svim relevantnim podacima za procjenu utjecaja predmetnih djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja na cjelovitost područja Natura 2000 Puszcza Białowieska, poljska tijela nisu provela odgovarajuću procjenu tih utjecaja prije donošenja odluke iz 2016. i Odluke br. 51 pa su zato povrijedila svoju obvezu koja proizlazi iz Direktive o staništima. U tom pogledu Sud naglašava da procjena utjecaja koju su poljska tijela provela 2015.⁵ nije mogla biti takva da može otkloniti svaku znanstvenu sumnju o štetnim učincima odluke iz 2016. na područje Natura 2000 Puszcza Białowieska.

Sud je zatim ispitao mogu li predmetne djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja dovesti do štetnih učinaka na zaštićena staništa i vrste na području Natura 2000 Puszcza Białowieska i time negativno utjecati na cjelovitost tog područja. S tim u vezi utvrdio je da sporne odluke ne predviđaju ograničenja u pogledu starosti stabala ili šumskih sastojina na koje se odnose te djelatnosti, osobito prema staništu u kojem se one nalaze. Nadalje, razvidno je da se tim odlukama dopušta rušenje stabala zbog razloga „javne sigurnosti”, bez ikakva pojašnjenja o konkretnim uvjetima koji opravdavaju rušenje na temelju takvih razloga. Sud zaključuje da se na temelju argumentacije koju je iznijela Poljska ne može smatrati da se predmetne djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja mogu opravdati nužnošću da se suzbije širenje smrekina pisara.

Sud je usto utvrdio da provedba predmetnih djelatnosti aktivnog šumskog gospodarenja dovodi do nestanka dijela područja Natura 2000 Puszcza Białowieska. Takve djelatnosti ne mogu se zato okarakterizirati kao mjere kojima se čuva to područje. Sud u tom pogledu naglašava da se smrekin pisar u planu gospodarenja iz 2015.⁶ uopće ne navodi kao potencijalna opasnost za cjelovitost područja Natura 2000 Puszcza Białowieska, nego je u tom planu, upravo suprotno, kao takva potencijalna opasnost navedeno uklanjanje stogodišnjih smreka i borova koje je napao smrekin pisar.

Na kraju, Sud ističe da su odluka iz 2016. i Odluka br. 51 neizbježno takve da dovode do oštećivanja ili uništavanja lokaliteta za razmnožavanje i odmor određenih vrsta saproksilnih kornjaša zaštićenih Direktivom o staništima kao vrste od značaja za Zajednicu i kojima je potrebna stroga zaštita.

Što se tiče Direktive o pticama, Sud napominje da ona državama članicama nalaže poduzimanje potrebnih mjera kako bi uspostavile opći sustav zaštite svih vrsta divljih ptica koje prirodno žive u tom stanju. Tom direktivom osobito se zabranjuje namjerno uništavanje ili oštećivanje njihovih gnijezda i jaja, uklanjanje njihovih gnijezda i namjerno uznemiravanje (posebno u razdoblju razmnožavanja ili podizanja mladunčadi), ako to uznemiravanje ima znatan učinak s obzirom na ciljeve te direktive. U tom pogledu Sud ističe da u spornim odlukama, čija bi provedba neizbježno dovela do oštećivanja ili uništenja lokaliteta za razmnožavanje ili odmor dotičnih vrsta ptica, nema konkretnih i posebnih zaštitnih mjera koje bi omogućile da se iz njihova područja primjene isključivo namjerna zadiranja u život i stanište tih ptica i da se osigura stvarno poštovanje navedenih zabrana.

Slijedom toga, Sud je u cijelosti usvojio tužbu koju je podnijela Komisija.

NAPOMENA: Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku.

⁵ Riječ je o procjeni utjecaja planiranih mjera na okoliš koju je tijekom 2015. provela Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (Regionalna direkcija Uprave za državne šume u Białymstoku, Poljska).

⁶ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (regionalni ravnatelj za zaštitu okoliša u Białymstoku, Poljska) donio je 6. studenoga 2015. Plan zadań ochronnych (Plan zaštitnih mjera) kojim se utvrđuju ciljevi očuvanja i uspostavljaju mjere za očuvanje područja Natura 2000 Puszcza Białowieska u odnosu na tri šumska okruga, Białowieża, Browsk i Hajnówka.

Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima provodi direktivu, Sud može, na Komisijin prijedlog, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106